

מה ומי בחוברת

קטעים מתוך "שיח לוחמים", שהם שיח בין הדורות. ב"שיח לוחמים" מסופר לא רק על הרקע המדיני והקרבות במלחמת ששת הימים, אלא נחשף בו קורטוב מעולמו הפנימי של החייל הצעיר, ערב המלחמה ובמבחן הקרבות.

מצאנו לנכון לפתוח חוברת זו, אשר מופיעה הפעם בסימן שנת ה-25 למרד הגיטאות, ושנת ה-20 לקום המדינה, בשיחה שהתנהלה בקיבוץ עין-החורש, בהנחייתו של אבא קובנר, והוקדשה לתחושת השואה בתודעתו של הלוחם הצעיר. שיחה זו, הן מבחינת הרכב משתתפיה והן מבחינת תוכנה, מהווה דרשיח שבין הדורות ומציבה גשר בין העבר וההווה.

צורר מכתבים ששוגרו מארצות הכיבוש בימי מלחמת העולם השנייה. המכתבים המתפרסמים, הינם לרוב, מכתבים שלא ראו עדיין אור, או הודפסו בהוצאות ישנות ונדירות. באוסף, שלושה מדורים:

א) מכתבים אישיים, ששוגרו לידידים וקרובים. ב) מכתבים שנכתבו על-ידי פעילים בשם אירגונים ומוסדות ציבור, ועיקרם ענין הכלל והמצב הכללי. ג) מכתבים אחרונים — דברי פרידה מן העולם, וקריאת זעם האחרונה המיועדת לעולם.

למחנה הריכוז בוכנוואלד שלייד ואימאר, עירו של גתה, הובאו עם הטראנספורטים, גם ילדים יהודים. המחתרת הבין-לאומית ויהודים, אסירים ותיקים במחנה, עשו מאמצים כדי להקל על סבלם ולהצילם מכליון שנגזר עליהם לא רק מפני מוצאם, אלא גם בגלל גילם. רז'קה קורצ'ק כתבה עבודה מקיפה על המחנה ועל גורל הילדים בתוכו. העבודה מתבססת על עדויות וחומר ספרותי על המחנה.

הפרק של המהנדס המנוח, הנריק בריסקר, הוא קטע מתוך חיבור רחב שנכתב בתקופה האחרונה של המלחמה. המהנדס בריסקר שהה בגיטו וארשה עד מרד אפריל ועד בכלל. החיבור שנכתב בסוף מלחמת העולם מתאר את הציבור היהודי וחיינו בגיטו וארשה.

"יומן אקסודוס" — תעודה מקורית, שנרשמה על-ידי שליח ה"הגנה", על אנית גירוש, ומספר בפרטי-פרטים על חיי היום-יום של המעפילים בספינה, סדרי-האירגון והקשר עם החוף.

דמותו של לוחם — אריה וילנר — יורק. אריה וילנר היה המקשר המרכזי של האירגון היהודי הלוחם בגיטו וארשה. באמצעותו הוקם הקשר עם האירגונים המזויינים במחתרת פולין, ודרכו הובאו משלוחי הנשק לגיטו הנצור. בגליון זה, מתפרסם צורר זכרונות ועדויות על אריה וילנר, כפי שראוהו ואהבוהו קרוביו ומכריו.

במדור העיוני מפרסם ד"ר שאול אש מהאוניברסיטה העברית בירושלים, פרק מתוך עבודה גדולה יותר, על תגובות העולם היהודי, נוכח השלב הראשון ברדיפות יהודי גרמניה עלידי הנאצים.

ד"ר בל-כדורי מספר בחיבורו על העליה הבלתי ליגאלית מגרמניה ערב פרוץ המלחמה, ובראשית המלחמה. הרשימה מתבססת על עדויות וחומר ספרותי, ומפרטת קורות הספינות השונות.

ד"ר שלמה אהרונסון מהאוניברסיטה העברית בירושלים, מפרסם חלק ממחקרו החושף את דרכי השתלטות הנאצים על המשטרה בבוואריה, ומתאר את שיטות ה.ס. ס. בתהליך השתלטותה על המנגנון ותחומי החיים השונים של הארץ.

ברשימה קצרה מספר פרופ' מריון מושקט מהאוניברסיטה התל-אביבית, על לקח המשפט הגדול בנירנברג וההשלכות האקטואליות הנובעות מהליכי משפט זה.

ישראל גוטמן סוקר את ספרה של ד"ר לני יחיל על הצלת יהודי דניה, ואברהם ברקאי מקדיש את סקירתו לספרו הידוע של א. בולוק על היטלר.

העריכה הלשונית של חוברת זאת נעשתה בחלקה עלידי לוי דרור.